

Szerkesztőség:
Templom-utca 15, hova a lap
szellemi részét illető minden
közl. intézendő. Telefon 58. sz.

Előfizetési ár:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

ZSILVÖLGYE

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS GAZDASÁGI HETI-SZEMLE.

Társasági szerkesztő: Dr. RIEBEL ÁRMIN.

Felelős szerkesztő: MADERSPACH VICTOR.

Kiadónival:

Munyán-nyomda, hova a hir-
detések és pénzküldemények
intézendők. Telefon szám 16

Hirdetések:

árszabály szerint. Nyilttéri
közlemények soronként 30 f.
Megjelenik minden vasárnap.

Az ünnepek szabályozása.

Beható eszmecsere folyik ugy a lapokban, mint a társadalomban Őszentségének, a római pápának újabb motu propriojáról, mely az ünnepeket az időviszonyoknak megfelelőleg szabályozza.

Érdekes ilyenkor tapasztalni, mennyire képes a sajtó az embereket befolyásolni, ugratni, lázítani s még a kath. híveket is az Egyház ellen fordítani. De még érdekesebb a dologban az, hogy olyan emberek állnak ki az újságok hasábjain tanítómesterekül, akik sem nem tanítók, még kevésbé mesterek; akik nemcsak nem értenek a dologhoz, hanem az Egyház belügyéről lévén szó, nem is illetékesek. Oly emberek verik félre a harangokat az ünnepek eltörlése miatt, akik nemcsak ünnepelni nem szoktak, hanem ellenkezőleg nagy előszeretettel profanizálják azokat. Ha sok az ünnep, nem tetszik; ha kevesebbitik, az sem jó. Ha a pápa nem hallatja szavát, az nem tetszik, mert a világ irányítást vár tőle; ha bele szól a világ irányításába, akkor meg az nem jó. Igazán nehéz feladat pápának lenni! Sohasem képes mindenkinek szájaize szerint cselekedni.

Az újságírók az ünnepek szabályozásával is úgy tettek, mint az új véderőtörvény értelmezésével. Telekürtölték az or-

szágot, hogy az új katonai törvény szerint a sántákat, vakokat, bénákat, golyvásokat, tüdőbetegeket stb. is befogják sorozni, holott a valóság másképpen fest. Így tettek az ünnepek szabályozásával is. Mindez pedig onnan van, mert vajmi sokan kellő szakértelem és komoly informálódás nélkül forgatják a pennát, csak hogy szenzációt keltsenek, port verjenek föl, lapjaikat érdekessé tegyék és ami a fő: a kath. hívek között zavart támasszanak.

Tisztázzuk mindenekelőtt 1. a pápai szabályozás jogi oldalát, 2. a szabályozás mérvét.

1. Direkt *isten* törvényen csak a vasárnapok alapulnak. Az ünnepeket az Egyház rendelte, tehát ő redukálhatja is azokat. Krisztus urunk az örökérvényű tizparancs megerősítésén kívül más törvényeket nem adott a hívek kormányzására, de megbizta egyházát, hogy az idő és kor kívánalmai szerint hozzon törvényeket. Így keletkeztek az Egyház parancsai, tehát az ünnepek is, az egyház fejének szankciója mellett. Eleinte igen sok ünnep volt. Így pl. a sátoros ünnepek (Karácsony, husvét, pünkösd) 8—8 napig tartottak, az apostoloknak, a nagyobb vértanúknak külön-külön ünnepeik voltak. Szűz Máriának is jóval több ünnepet szenteltek hajdan, úgy hogy az évnek circa 1/3 része ünnepléssel telt el. Mindez abban az időben, mikor az

emberiség nem volt ennyire elszaporodva (pl. az Árpádok alatt 3—4 millió, Mátyás király alatt 8 millió, most pedig 20 millió lakosa van hazánknak), a mikor tehát a föld kisebb munka mellett is biztosította a megélhetést, lehetséges is volt.

Az idők azonban változtak. Az emberiség szaporodott, a megélhetés nehezebbé vált. A sok ünnepet tehát redukálni kellett. Az egyház feje ezt meg is tette. Jogi elv ugyanis, hogy a törvényhozó a törvényt alapos okokból meg is változtathatja, esetleg el is törölheti. Az egyház feje az ünnepeket Mária Terézia alatt szabályozta, amennyiben sok ünnep nyilvános, kötelező megülését megszüntette. Nem törölte el az ünnepeket, hanem csupán fölmentette a híveket a munka tilalma s a misehallgatás kötelezettsége alól. A templomban ezek az ünnepek most is megtartatnak s minden plébános köteles ez ünnepeken is a szent-misést a híveiért mondani, miként más ülnönnepken.

Most is hasonló esettel állunk szemben. Az emberek létszáma Mária Terézia óta megkétszereződött. A föld már nem bír eleget termelni minden országban. Ezért az ipar virágzik föl, még az olyan államokban is, a hol különben a mezőgazdaság képezi a lakosság főfoglalkozását. A termelési ellentéteket pedig a kereskedelem egyenliti ki az ő szakadatlan munkájával.

A ZSILVÖLGYE TÁRCÁJA.

A chinai írásmód.

Nagy átalakulás van folyamatban Kinában, az őshagyományok hazájában. Rövid ideje, hogy köztársasággá alakult, a mi óriási átváltozást fog maga után vonni az állami, társadalmi és családi életben. Most pedig arról értesülünk, hogy ősrégi írásmódjukat is meg akarják változtatni. Ennek ismét nagy horderejű következményei lesznek, mert a kínai nyelv kizökken elszigetelő alakjából s nincs kizárva, hogy idővel vagy ragozóvá, vagy hajlíthatóvá is váljon.

A kínai nyelv ugyanis elszigetelő. Vagyis e nyelvben minden fogalomnak, vagyis szónak külön írásjegye van. A hány szó, annyi írásjegy, vagy helyesebben kép. Minden írásjegy külön és önálló fogalmat fejez ki. E nyelvben ragok, és kép-

zők nincsenek. Ezeket is szók által fejezik ki. A szó maga a gyökér s a szók egymáshoz való viszonyai ismét szók által nyernek kifejezést. Ezért nincs ott sem névragozás, sem igeajlitás. A cselekvésnek idő és személy szerinti viszonyítása az által nyer kifejezést, hogy az igeelő elé a személyes névmás, vagy az alany s eléje vagy utána segédigék vagy igehatározók tételnek.

A képzőket szintén önálló szócskák helyettesítik. A kínai nyelvben tehát a szók viszonyítása nem más, mint egymás mellé helyezés, laza szóösszetétel,

Mivel a kínai nyelv az európai nyelvektől oly elütő, azért ilyen nehéz annak az elsajátítása is. Az írás pláne szörnyű nehéz, mert nem 32, vagy 40 betűt kell csupán megtanulni, melynek összerakásából nyerjük nyelvünk minden szavát, hanem a hány fogalom, annyi írásjegy van. Ezért kínai nyelven írni valóságos tudomány, mintegy 80 ezer képbetű van. E körülmény természetesen

elzárta a kinaít a más emberektől s megtartotta évezredekken át a saját mozdulatlan kulturájában. Nem vegyült össze a más nemzetekkel. S azért nemcsak az irmodora, hanem a kulturája is olyan, mint Kr. előtt 2—3 ezer évvel.

Olvassuk, hogy e képes irmodor most megszűnik, vagyis rendes betűket fognak behozni melyeket a latin és görög orosz abc-ből, kölcsönöznek. Mégpedig az a, e, i, u, h, k, qu, l, r, t, f, p, m, n, j, s, w, és y, betűk a latinból, a többi betűk jórésze a görögből és oroszról vétetnek. De mivel a kínai nyelvben oiy hangok is vannak, a melyeket sem a latin, sem a görög, sem az orosz betűk nem adnak vissza, azért néhány egészen új betűt is találtak ki, úgy hogy összesen 42 betűt fognak használni. Ezek között 23 magánhangzó és 29 mássalhangzó.

E nagyszerű reformot négy ember viszi keresztül: Chow. Hi. Chü, kínai követségi titkár Rómában, két álitkár társával, Huang és Tsheu urak-

Mos,

Vasal.

Kristály Vegytisztító és Gőzmosógyár Kolozsvár.

Gyűjtőtelep Zsilvölgye részére: REINER ANDOR Párisi Nagyáruházában, Petrozsény.

Fest,

Tisztit.

Őszentsége, a kinek nemcsak a mi viszonyainkkal kell számolnia, belátta azt, hogy az ünnepek újabb szabályozása szükségessé vált, mivel az emberek amugy sem birják azokat megtartani. *Belügyminisztereink nem függesztik-e föl a vásár- és ünnepnap munkát egyre-másra a saját hatáskörükben?* Mi mezőgazdasági állam vagyunk s ha az ily miniszteri beavatkozás kikerülhetlen nálunk, mit mondjunk más államokról, a melyek *katexochen ipari és kereskedelmi alapokon* nyugszanak? És ha egyik-másik országban e szabályozás talán még el is maradhatott volna, a kath. egyház belső és külső egysége nem türt kivételt.

2. Ha az említett pápai rendeletet átolvassuk, meggyőződhetünk, hogy az intézkedés nem is involvál oly nagy változtatást, mint ahogy a lapok kürtölték. Szinte csodálkozni lehet, miért és mi okból csaptak a lapok oly pokoli lármát. *Mindössze ugyanis az történt, hogy néhány ünnep át lett helyezve a rákövetkező vasárnapra, de a legtöbb ünnep megmarad.*

A *rendes vasárnapokon* kívül ugyanis ünnep marad: *Karácsony, Husvét, Pünkösöd első napja; Ujév, Vizkereszt, Áldozóest-törtök, Szt. Péter és Pál napja, szüz Mária menybevitele* (aug. 15.), *szt. István király, Mindenszentek és Szeplőtelen fogantatás* (dec. 8) napja.

Négy ünnep, egymint *Gyertyaszentelő, Gyümölcsoltó, Urnapja és Kisasszonynapja a rájuk következő vasárnapokra* lettek áthelyezve. Tehát eltörlésükről szó sincs, ha pedig meggondoljuk, hogy ez ünnepeket — az Urnap kivételével — eddig se tartatták meg a kath. hivek nálunk, mert munkába lettek rendelve: ha meggondoljuk, hogy a másvallásuak ez ünnepeket egyáltalán nem tartották meg; az ünnepek áthelye-

zését nemcsak érthetőnek, hanem célszerűnek is kell találnunk.

Ami végre a *három nagy ünnep II. napjait illeti*, az ünnep e napokon sem eltörölve, sem áthelyezve nem lett. Csupán a hivek lettek fölmentve a munka tilalma s a misehallgatás kötelme alól. *A templomi szolgálat e napokon is épen úgy meglesz, mint eddig.* A ki teheti, jelen lehet; a ki nem teheti, nem követ el bünt a parancs ellen.

Amint tehát látható, a *pápa nem törölt el semmiféle ünnepet, csupán célszerűbben szabályozta azok megtartását.* Ne gáncoskodjunk tehát, felülve a firkászok fántáziájának, hanem legyünk rajta, hogy az ünnepeket megszenteljük, vagyis fordítsuk azokat arra, a mire rendelve vannak.

Buday János.

Vulkán község fejlődése.

Vulkán, 1912. aug. 28-án.

Zsilvölgy legősibb fészke, Vulkán község örvendetes s a szó szoros értelmében amerikai méreteken haladó fejlődés útján van. Alig 10—12 éve kezdte itt a „Salgó Tarjáni Kőszénbánya Társulat“ az első koloniaházakat építeni s ma egy hatalmas, rendezett nagy község képét tárja fel a szemlélő előtt ez a politikailag még csak kis község. Mult években épültek benne a gör. és róm. kath. templomok, mult év folyamán a két szép papi lak s egy iskola, megnyiták a meglévők mellé a községi iskolák is, ez időszerint 2 tanerővel, most egy újabb fejlődés útján áll.

A község hozzáfogott utca- és piactér rendezésének részletekben leendő megoldásához. A postahivatal előtti kis térnél, mely eddig piactérül is szolgált, a patak felől hatalmas betongátfalat húzott, az ut lejtőjének élet levágta, az egész teret ki-

töltötte. Megoldást nyert a jövő piactér kérdése is. A „Salgótarjáni Társulat“ jóvoltából ugyanis a község megkapta az e célra legalkalmasabb, a két templom között fekvő széles területet. Annak tulsó felén az idén a Társulat létesített szép sétateret, mely nemsokára kellemes szórakozó helye lesz a községnek, a front felőli részét pedig most kezdte a község rendezni piactér számára.

Örömmel jegyezzük fel ezen haladást s nem mulasztjuk el megemlíteni, hogy abban kiváló érdeme van egyfelől a Salgótarjáni társulat fenkölt gondolkozásu illetékes tényezőinek, másfelől a község érdemes előljáróságának.

Egy vulkáni.

UJDONSÁGOK

— **Kinevezések.** Majláth G. Károly erd. püspök ur az Urikány-Zsilvölgyi bányatársulat előterjesztésére *Bencze István* lupényi helyettes-plebánost lupényi plébánosnak nevezte ki. — A lugosi gör. kath. püspöki hatóság *Zugráv Miklós* urikányi lelkészt a zsilvi gör. kath. esperesi kerület fungens esperesévé nevezte ki. — *Nick Mihály* vrdniki hivatalfőnököt a központi igazgatóság felügyelővé nevezte ki. Mindhárom kinevezettnek megérdemelt kitüntetéséhez őszintén gratulálunk. A vallás és közokt.-ügyi m. kir. miniszter a Szendrey Zsigmond áthelyezésével az áll. főgimnáziumnál megüresedett tanszékre *dr. Várady Zoltán* tanárjelöltet nevezte ki helyettes tanárrá.

— **Tanítóválasztás.** A helybeli községi iskolaszék az egy év előtt szervezett, de egyelőre be nem töltött 3. és 4. tanítói állást f. hó 2-án tartott iskolaszéki gyűlésen töltötte be *Dénes Károly* kir. tanfelügyelő elnökle mellett. A választást hosszas diskurzus előzte meg, a mely pro és kontra anellett érvelt, hogy alkalmazzon-e az iskolaszék női tanerőt vagy ne? A vitát hamar eldöntötte azon körülmény, miszerint az iskolaszék csupán és kizárólag férfi tanerőkre szervezett állásokat s ily értelemben hirdetett pályázatokat. Így tehát csak férfi tanerők választásáról lehetett szó. Az iskolaszék *Kálmán Ferenc* szekszárdi és *Lefkovits Dávid* tanítókat választotta meg titkos szavazat ut-

kal, valamint Rivettával, a nápolyi keleti akadémia híres professorával, a ki a világ egyik legnagyobb nyelvésze hírében áll.

Ha tehát e reform megvalósul, a kínai nyelv is a haladás vágányaira terelődik. A más nemzetek által is elsajátíthatóbb lesz s ennek révén a kínai nagy nemzettest is megközelíthetőbbé válik. A nyelv ugyanis azon kulcs, melynek segítségével valamely nemzethez közeledhetünk, sőt kincses tárházába bejuthatunk.

—y.

A nővédelem.

Nyugati kulturánk dicsekedni szokott azzal, hogy a nőt magas polcra emelte, Lenézéssel és sajnálkozással tekintünk az ó-kor és a Kelet művelt népeire, a kinek a nő inkább tárgynak, mint személynek tekintetett. S úgy tetszik nekünk, mintha ezen öndicséret jogos is volna: mintha a középkori nőtisztelettől a jelenlegi stádiumig, amikor t. i. a nő a férfivel egyenlő jogi beszámítás alá esik,

annyt haladtunk volna, hogy a nő érdekében többé már semmi tennivalónk sem volna. A nő előtt — szoktuk mondani — minden pálya nyitva. A nő jogi, gazdasági, kulturális szempontból egyenlő magaslaton áll, vagy állhat a férfivel, tehát a nőkérdés végleg meg van oldva.

Ámde az így odaállított kérdésnek más oldala is van. Magas kulturánk, mely egyfelől a legmesszebbmenő jogokat biztosítja a nőnek, másfelől védtelenné teszi s a legprózaibb esélyeknek dobja martalékul, Olyan esélyeknek, minőknek a nők a legrégebbi korban sem voltak kitéve s Keleten most sincsenek kitéve. A nők lealacsonyításán nemcsak a társadalmak vámpirjai dolgoznak, hanem maguk a társadalmak is. A nő manapság elméletben szabad, meg van védve; a gyakorlatban azonban árucikké alacsonyítják, a kit csak úgy árulnak, vásárolnak. A leánykereskedés nem alábbvaló eltévelyedés-e, mint a rabszolgaság? A leánykereskedők úgy járnak szerte az országban, mint az éj-

jeli tolvajok. Kivetik hálójukat s nemcsak kalandokra hajló, hanem teljesen ártatlan jól nevelt leányokat is lépre visznek. Ha ezek a kereskedők nem tudnák, hogy a szerencsétlen leányokon biztosan tudhatnak, abban hagynák a gyalázatos üzletet. A baj oka mindenesetre abban rejlik, hogy az áruba bocsátott leányokat megveszik.

E gyalázatos üzlet nem szüntethető meg sem nyilvános megbélyegzéssel, sem szigorú törvényekkel. A méltó fölháborodás ép úgy süket fülekre talál, mint a törvény paragrafusa, a hol hiányzik a lelkiismeret és az erkölcsi érzék. A büntetéstől való félelem is elnyomja a nyereszkeskedési vágyat. Itt csak elővigyázattal, éberséggel lehet segíteni és oly tényekkel, a melyek ezen üzlet alól a gyékényt kihúzzák.

E célból emberbaráti érzésből indítva oly társulatok kezdenek alakulni az európai országok egyes pontjain, a melyeknek célja a jó, ártatlan leányokat megóvni attól, hogy piszkoskezü ügy-

Legolcsóbb
bevásárlási
forrás!

Férfi és női divatcikkekben, valamint diszjúárúkbán
legolcsóbb beszerzési forrás
REINER ANDOR Párisi Nagyáruháza PETROZSÉNY.

Legolcsóbb
bevásárlási
forrás!

ján. Szőnyegre került az igazgató kérdése is és élénk vita fejlődött ki a kérdés körül. A kir. tanfelügyelő a fennálló törvény határozott utasítása értelmében az igazgató kinevezésének jogát fönntartotta magának, kijelentvén, hogy e kérdés eldöntésénél kizárólag az iskola java és jólfelfogott érdeke fogja őt irányítani.

— **Esküvő.** Bocsát Lucián f. hó 21-én vezeti oltárhoz a lupényi gör. kath. templomban Sándor György lupényi gör. kath. kántortanító kedves leányát Eleonorát.

— **Az iskolai beiratások eredménye.** Ujra megélnéül Petrozsény látképe. Az ifju nemzedék, a melyet két hónapig alig láttunk, újra táskákkal és könyvekkel fölfegyverkezve rója az utcákat. A beiratkozások nagyrészt már megtörténtek s az iskolák termei hétfőn mindenfokú iskolában megnyílnak. Az áll. főgimnáziumba beiratkozott 193 tanuló, a polgári leányiskolába 96, s a továbbképzőbe mintegy 12 leány. A róm. kath. elemi leányiskolába 184, a bányatársulati iskolába 88, az áll. elemibe 470, a községi elemi iskolába pedig 240. E képből kitűnni látszik, hogy a szülők az iskoláztatást szeretik, a míg áldozathozattal nincs összekötve. Ez is természetesen a drágaság emelkedésével van összefüggésben.

— **Mikor nincs holdvilág.** Komoly történet kövekezik alább. E sorok írója, valami ügyben a mult napokban az elég messze lévő vasut-utcában járkált s sötét este lévén — hisz ott alig van 2—3 villanylámpa — csak nagy vigyázzal s figyelmes körültekintéssel tudott tovahaladni a szűk természetadta járdán, melyen ne adj Isten, hogy két deszkavékony ember egymással elférjen. Hát persze, hogy nem férnek el, mert hisz az utca közepén egy rég időtől fogva fennálló s még sokáig fennmaradó széles s jó hosszú területre kiterjedő mély büzös pocsolya létezik vala, mely már a lassu viz partot mos, elvénél fogva mindinkább terjed szélteben s hosszában a szűk ösvényt, mely a pocsolya és a házak között van, elemésztéssel fenyegeti. No de az, ami alább következik, csakugyan tragikusan komikus. Erős sötétség. Amint a szűk ösvényre lép alulírott egy mit sem sejtő kerékpáros urfi leggyorsabb menetben vágat egyenesen a pocsolyának. S lehet, hogy soha ez uton nem járt, hogy nem volt ovatos, mert csak így történhetett meg

a katasztrófa. Alulírott megáll s nézi mi lesz, öngyilkossal van-e dolga, aki talán e rút halálmet választá ki magának, vagy egy mitsem sejtő pasassal, akit a végzet úgy megbüntetett. — Már csak 5. 4. 3. lépés s oda van! Hála istennek, most észreveszi! Most kormányoz balra, szépen, hirtelen . . . s ráhajt az ösvényre . . . amelyiken alulírott halad . . . De mivelhogy ketten nem férhettek el, a biciklista talán tuludvariasságból, vagy miből, talán azért, hogy engem el ne üssön, bekanyarodik a pocsolyába . . . Egy nagy loccsanás veszi fel az utca mélységes csöndjét s a biciklista gépevel együtt eltűnt a sötét habokban, de csak egy pillanatra, mert a másikban már bosszusan szitkozódva, káromkodva dugja ki fejét testét a pocsolyából, majd gyorskerekű gépét is kihálászván tovább folytatja megkezdett útját, eltűnt a sötét éjszakában anélkül, hogy kérésemre megnevezné magát. Talán szégyelte szegény! No már mondom — ezek után s más hasonló esetek után jó volna gondolom — ha vasut utca lakói közkölségen egy csónakot rendelnének s csekély 2—4 fillérért a siető járókelőket az egyik partról a másikra átvinnék, miáltal egyrészt ezek sok időt „sporolnának“ meg másrészt pedig büszkének volnának, hogy ime, már hasonlítunk dicső Velencéhez, ha nem is mindenben, de talán abban hogy lesz egy utcánk, ahol csendes, holdvilágos éjjelen ábrándozva gondolázhatnánk. (gyn.)

— **Beiktatás.** Szép és impozáns ünnepet rendeztek vasárnap a gör. kel. egyház petrozsényi hívői. Nemrég, ezelőtt 6 héttel a helybeli esperes lelkész, Stanca Avram mellé, fiatal lelkészt választottak, jeles képzettségű Duma János személyében. A fiatal lelkésznek ünnepélyes installációt rendeztek a hívei, mely ünnepi körmenettel, processióval s papi conferentiával lett egybekötve. A templomot szebbnél szebb virágokkal, csokrokkal, koszorúkkal díszítették fel, a templomudvart s bejáratot pedig nyírtával ékesítették. Az összes zsilvölgyi gör. kel. papok hivatalosak voltak. Socol Vazul, Suciú Simon, Préda János, Stanca Avram, s Duma János vettek részt az ünnepélyes szertartásban a hátszegi gör. kel. esperes Dr. Popescu Kornél vezetése alatt. A fiatal lelkészt már érkezésénél a bejárat előtt egy több tagból álló bizottság Jakab Péter vezetése alatt fogadta; szép szavakkal üdvözli Jakab Péter a fiatal lelkészt,

mire ez köszönetet mond s azon jóleső érzésnek ad kifejezést, mely abból a tiszta s őszinte szeretetből fakad, mellyel őt fogadják. A mise befejeztével következik a hátszegi esperes Dr. Popescu üdvözlő beszéde, melyben kéri a hívőket, hogy tartsák meg mindvégig abban a szeretetben fiatal lelkészüket, am ellyel megválasztották. Ezután ismét Duma János a fiatal pap beszél, a ki gyönyörű ékeszólással s 20 percig tartó beszédével hallgatóságot lebilincselte, a mely mély áhitattal a hallgatá végig az igazság hirdetőjét. Azután ünnepélyes processióval vonul végig a mintegy 1500 főből álló hívők serege a Malea hidhoz, ahol az előkészített oltárnál az ünnepi szertartás tovább folytatódott. Ezután ismét diszes felvonulással a templomhoz visszatértek s csak d. u. 1 óra tájban lett vége a vallásos szertartásnak, mely után a „Mintá“ban társas ebéd volt s ezen mintegy 60 személy vett részt. A szokásos felköszöntések egymásután következtek s szünni nem akartak. A kellemes együttlét késő estig tartott s hogy a fiatalságnak is kedvezzenek a Berger kávéház nagytermében egy rögtönzött, zártkörű, családias jellegű összejövetelt rendeztek, melyen persze a tánc sem hiányzott. (gyn.)

— **Az iparos-tanonciskolai beiratásokat** e héten hétfő, kedd, csütörtök és péntek d. u. 5—7 a piactéri községi elemi iskola helyiségében tartja meg az igazgatóság.

— **A bányaaltisztek mulatsága,** a mely f. hó 8-án lesz, legnagyobb körültekintéssel folyik az előkészületek. Tekintettel a beállott rossz időre, a rendezőség mindent megtett, hogy zavartalan legyen a mulatság. Jó idő esetén a kertheység van ellátva minden kellékkel, s ha netalán eső lenne az olvasó kör helyisége van kerteté alakítva az előadásra és a táncmulatságra.

— **Köszönet nyilvánítás.** Mindazoknak, kik mélyen szeretett gyermekünknek elhalálása alkalmával részvétüket kifejezték, koszorukat ajándékoztak és a gyászmeneten részt vettek, ez uton is igaz köszönetet mondunk.

Lupény, 1912 szept. hó

Eliasch család.

nőkök karmaiba kerüljenek, vagy a megtévelydedeket az erkölcs útjára visszavezessék.

A főgyesület az 1911. év eredményeivel a következőkben számol be:

A főgyesület 1124 esetben kapott fölszólítást szülők, hatóságok, sőt az áldozatok részéről, hogy közbelépjen. A megmentett leányok között 471 még romlatlan (érintetlen), 229 gyanus és 384 romlott. A leányok életkora 13—24 évek között váltakozott, 35 pedig 24 évesnél idősebb volt. Az 1124 leány között 741 róm. kath. 115 protest. és 268 zsidó volt.

Érdekes, hogy az 1124 leány közül 626 törvényes és 498 törvénytelen ágyból származott. E kérdés tehát a nevelés kérdésével áll szoros összefüggésben. Kiténik ez azon körülményből is, melyszerint az 1124 leány közül 232-nek szülői városban laktak, 241 árva volt, 95-nek mostoha apja, 166-nak mostoha anyja volt, 237-nek szülői idegenben voltak, 83 leányt szülők kita-

gadtak, 74 a szülői háztól elszakított és 16-nak családi viszonyait nem lehetett megállapítani.

A közmondás azt tartja, hogy alkalom szüli a tolvajt. Az alkalom kétségkívül a leányok eltévelyedésére nézve is befolyással van. Az 1124 leány közül 448 „mindenes“ volt, 181 szakácsnő, 131 gyermekdada, 66 szobaleány, 52 ipari és kereskedelmi alkalmazott, 28 háziacseléd, 21 bonne, 8 nevelőnő, 7 kávékimérő, 7 fodrásznő, 7 varrónő, 5 betegápolónő, 3 társalkodónő és 3 szolgáló. Foglalkozás nélküli volt 157.

E kimutatásból kitűnik, hogy olyan leányok kerülnek általában az ügynek karmába, a kik a szülői vagy egyáltalán a mélyebb erkölcsi neveléstől meg voltak fosztva s a kik a nagy társadalomban nem találtak erkölcsi támaszra; és ha találtak volna is, a társadalom romlottsága elnyelte őket. De kitűnik az is, hogy a nevelés hiányát mindenképen pótolni kell különféle emberbaráti intézményekkel; árvaházak, javító intézetek föllá-

tásával stb. Igen kitűnő szolgálatot tesznek e téren a leánykongregációk, a vallásos egyesületek stb. a melyek ellenőrzik, számontartják tagjaik erkölcsi életét: segítézik őket, elhelyezik tiszteséges helyeken, gondoskodnak róluk, egyszóval potolják a szülői gondoskodást s megmentik a szegény leányokat az erkölcsi tönkremenéstől.

Adomák.

Nagy hideg van. A tyukok összebujnak. A kis Mariska így szól:

— Nézd, mama, hogy fáznak ezek a szegény csirkék! Nem sütnéd meg őket? Legalább nem fázának.

*

Anya: Hát miért nem játszol a kis Danival!
Gyuszi: Anyámasszony katonája! Mindjárt bög, ha a kalapáccsal fejbeütöm.

Írószerek

Iskolaszerek

Rajzszerek

Muntyán Tivadar papirkereskedése a legolcsóbb

Iskolatáskák

Levélpapírok

Rajzfüzetek

HIRDETÉSEK.

556 szám. 1912. végrh.

Árverési hirdmény.

Alulírott bírósági végrehajto az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy vágújhelyi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 477. számú végzése következtében Dr. Herceg Emil vágújhelyi ügyvéd által képviselt Svéd szab. patkógyár javára 214 kor. s jár. erejéig 1912. évi július hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 2000 koronára becsült következő ingóságok u. m. 13 drb. ló nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a petr. kir. járásbírósnak 1912. évi V/1317. számú végzése folytán 214 kor. 26 fill. tökekövetelés, ennek 1912. évi május hó 11. napjától járó 50/0 kamatai, 1/30/0 váltódij és eddig összesen 113 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig, a végrehajtást szenvedő lakásán. Petrilla-Csimpa községben leendő megtartására 1912. évi szept. hó 25-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitzük és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt, Petrozsény 1912. évi szept. hó 6. napján.

Páll Lajos
kir. bir. végrehajto.

Üzlet feloszlás miatt
csak még pár napig tart

Hatóságilag
engedélyezett
VÉGELADÁS

SIELARIU ÉS MORARIU
divat-, kézmű- és cipőáru üzletében.

Az összes árucikkek
40 százalékkal
beszerzési áron
alul árusítatnak ki.

ÉRTESÍTÉS!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Petrozsényben, Kossuth Lajos-utca (Gruber-féle házban, a román templomtól egy házzal lejjebb) egy villanyerőre berendezett óra-ékszer készítő és javító-műhelyt nyitottam, hol elvállalok szigorú felelősség mellett mindenféle órák, ékszerek rajzszerinti elkészítését, átalakítását és javítását. Midőn a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, legyen szabad hivatkoznom 15 évi gyakorlati tapasztalatomra, mely idő alatt a belföld legjobb órás- és ékszerész üzleteiben és a külföld több gyárában sikeresen működtem. Miatán üzletem minden szükséges géppel és kellékkel van felszerelve, tehát azon helyzetben vagyok, hogy bármily komplikált szerkezetű órák javítását is pontosan eszközölhetem. — Az ékszer áruk készítése terén szerzett sok évi gyakorlatom pedig képesít arra, hogy a legkényesebb izlésű kívánalmaknak is megtudjak felelni.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri
kiváló tisztelettel

RUBIN JAKAB

ELSŐ PETROZSÉNYI SVÁJCI RENDSZERŰ ÓRA
ÉS ÉKSZERÉSZ JAVÍTÓ MŰHELY VEZETŐJE.

Tanulók felvételnek! Törtaranyat napi árban beváltak. Ékszer átalakításokat jegygyűrűk készítését 24 óra alatt eszközölöm. Aranyozást, ezüstözést, vésést jutányos áron végzek.

MUNTYÁN TIVADAR

KÖNYVNYOMDÁJA □ KÖNYVKÖTÉSZETE
PAPIR-, RAJZ- ÉS IRÓSZER NAGY RAKTÁRA

TELEFONSZÁM: 16.

PETROZSÉNY.

TELEFONSZÁM: 16.

Báli meghívók, eljegyzési- és esketési-kártyák, névjegyek, körlevelek, cégkártyák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig készítettnek igen jutányos árak mellett.

Készít: kereskedelmi, ipari és hivatali nyomtatványokat tiszta és pontos kivitelben igen jutányos árak mellett.

Üzleti-, hivatalos könyvek bekötései szép és tartós kivitelben készítettnek. Iskolakönyveket igen tartós kötését 50 fillérért készítem, azért ezek bekötése össze nem hasonlítható a reklámozott 30 fill. bekötéssel, melynek elszakadása esetén a könyv is teljesen használhatatlanná válik.

Iskolaszerek u. m.: körzők, irónok, füzetek, táskák, rajztáblák, palatáblák, tintatartók, ironhegyezők, vonalzó mindenféle nagyságban, rézbetéttel is tartatnak raktáron.

VÁSÁROLJUNK
MAGYAR
GYÁRTMÁNYU
ISKOLAI
RAJZSZERKEKET
MUNTYÁNNÁL

KÖTTESSÜK
KÖNYVEINKET
MUNTYÁN
KÖNYV-
KÖTÉSZE-
TÉBEN. ::